

АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

В умовах науково-технологічного процесу, коли зростає роль суб'єктивного фактора в розбудові нашого суспільства, проблема формування активності особи є однією з найактуальніших у педагогічній теорії та практиці. Адже цілеспрямована усвідомлена діяльність людини змінює навколошнє середовище, впливаючи на економічні, політичні, духовні, особливості розвитку суспільства. Ці процеси детермінують активність людини в навчанні, тому що формування пізнавальної активності особи тісно пов'язане з вихованням самостійності, ініціативи, сумлінності, силі волі та інших рис.

У визначенні С. У. Гончаренка активність студентів у навчанні - це «дидактичний принцип, що вимагає від педагога такої організації процесу навчання, яка сприяє вихованню в учнів ініціативності і самостійності, міцному і глибокому засвоєнню знань, виробленню необхідних умінь та навичок, розвитку в них спостережливості, мислення і мови, пам'яті й творчої уяви».[1]

Поняття "методи активізації навчання" поширюються на досить широку групу прийомів і способів проведення практичних і теоретичних занять. Ось деякі з них: аналіз конкретних ситуацій, рішення проблемних задач, ділові -операційні і імітаційні - ігри, робота з діловими паперами тощо.[2]

Висока ступінь гнучкості і адаптованості методів активізації навчання дозволяє викладачу використовувати їх у наступних випадках:

- а) у завершенні лекції, розповіді, бесіди - практичне обґрунтування актуальності питання, що розглядається;
- б) в якості вступу в лекцію - постановка практичної проблеми;
- в) для ілюстрації положень, які розглядаються в процесі лекції;
- г) паралельно лекції — частина матеріалів передається в усному вигляді, а інша - посередництвом методів активізації навчання;
- д) замість лекції - вся тема заняття розкривається при допомозі активного методу.

Проблемність як активізуючий початок навчання реалізується під час

проблемного навчання. Суть проблемного навчання полягає в пошуковій діяльності, яка починається з постановки питань, розв'язання проблем і проблемних завдань, закладених у навчальних програмах і підручниках, у проблемному викладі й поясненні знань викладачем, у різноманітній самостійній роботі студентів. [2]

Ділові ігри міцно зайняли одне з перших місць серед найбільш перспективних методів навчання. Вони використовуються для тренування, розвитку творчого мислення, формування практичних вмінь і навичок, вони

дозволяють стимулювати увагу і підвищувати інтерес до заняття, активізувати і загострювати сприйняття учебового матеріалу.[1]

В системі активного навчання використовують п'ять модифікацій ділової гри:

1.Імітаційні ігри. На заняттях імітується діяльність якої - небудь організації, підприємства чи його підрозділу. Імітуватися можуть події, конкретна діяльність людей (ділова нарада, обговорення плану, проведення бесіди тощо) і обстановка, умови, в яких проходить подія .

2.Операційні ігри. Вони допомагають відпрацьовувати виконання конкретних специфічних операцій, наприклад методику ведення пропаганди і агітації. В операційних іграх моделюється відповідний робочий процес. Ігри цього типу проводяться в умовах, які імітують реальні, як і попередньому випадку.

3.Виконання ролей (розігрування ролей). В цих іграх відпрацьовуються тактика поведінки, дій, виконання функцій і обов'язків конкретного посадовця. Для проведення ігор з виконанням ролі розробляється модель -п'єса ситуації, між студентами розподіляються ролі з "обов'язковим змістом".

4.Метод інсценування. Це своєрідний "діловий театр", коли розігрується яка - небудь ситуація. Тут студент повинен мобілізувати весь свій досвід, знання, навички, уміти вжитися в образ визначеної особи, зрозуміти його роботу, оцінити обстановку і знайти правильну лінію поведінки. Основне завдання методу інсценування - навчити студента орієнтуватися в різних обставинах, давати об'єктивну оцінку своїй поведінці, враховувати можливості інших людей, встановлювати з ним контакти, впливати на їхні інтереси, потреби і діяльність, не застосовуючи владу і приказ.

3.Психодрама і соціодрама. Вони досить близькі до "виконання ролей" і "методу інсценування". Це також "театр", але вже соціальне - психологічний, в якому відпрацьовується вміння почувати ситуацію в колективі, оцінювати і вимірювати стан іншої людини, вміння ввійти з ним в продуктивний контакт.[2]

Отже, в результаті проведеного огляду літературних джерел з проблеми активізації навчально - пізнавальної діяльності, можна зробити висновок:

- проблемне навчання - один з типів розвиваючого навчання, істотною відмінністю якого є зближення психології мислення людини з психологією навчання;
- ділова гра в визначеному стилі - репетиція виробничої чи суспільної діяльності людини і є одним із самих перспективних методів навчання.

Література:

1. Лозова В. І. Пізнавальна активність школярів.-Харків:Основи, 1990.-с.86
2. Лузан П. Г. Активізація навчання в сільськогосподарському вузі.-К.:1996.-с.42